

Praktiska Sverige AB
Anna.andersson@academedia.se

2019-06-11
1 (26)
Dnr-2018:8573

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Praktiska Karlstad i Karlstads kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Praktiska Karlstad avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Praktiska Karlstad i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar såväl kunskapsresultat som hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen så att de planerade utvecklingsåtgärderna baseras på skolans faktiska behov.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att undervisningen är strukturerad och att syftet med lektionsinnehållet tydliggörs för eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan har i flera delar ett medvetet och samlat arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att skolans arbete med att skapa och bibehålla studiero utgår från gemensamma förhållningssätt. I detta ingår att alla lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en god studiemiljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg och omdömen, samt mellan betyg och resultat på nationella prov och för diskussioner med lärarna utifrån det som analyserna visat.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 28 november 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen Lund, box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:8573) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn leder och organiserar lärarnas pedagogiska utvecklingsarbete genom att skapa förutsättningar för samverkan samt att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga för lärarna. Rektorn har skapat de förutsättningar som krävs för att möjliggöra ett lärande i kollegiet och ser också till att obehöriga lärande får en planerad och övervägd introduktion. Vidare visar granskningen att det i undervisningen finns inslag som handlar om jämställdhet, men att arbetet inte sker på ett systematiskt och strategiskt sätt. Granskningen visar dock också att rektorn ännu inte har den övergripande bild av skolans samlade resultat som behövs för att kunna göra relevanta analyser och utifrån dessa vidta nödvändiga utvecklingsåtgärder samt fatta beslut om hur resurserna ska fördelas.

Nedan följer skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag myndigheten har samlat in under besöket.

Rektorn organiserar och leder det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Detta gör rektorn genom att skapa former för samverkan, fördela tydliga ansvarsområden till personal och klargöra vilka rutiner och instruktioner som finns på skolan. I inskickat material beskriver rektor vilka forum som finns för samverkan på skolan och vilken intervall som finns mellan mötena. Exempelvis träffas personalen varje morgon för att delge varandra information och det finns minst två veckovisa möten för arbetslag respektive hela personalen. Rektorn och lärarna berättar att det finns avsatt mötestid, men att de

skulle behöva samverka mer, exempelvis utifrån de examensmål som finns för respektive program. De säger också att samverkan inte utmynnar i att de gemensamt planerar och genomför undervisning av ämnesövergripande karaktär. I alla fall inte så mycket som lärarna säger att de skulle vilja. Samtidigt ger lärare exempel på hur de samverkat kring yrkesengelska utifrån de olika programmens facktermer.

I granskningen framkommer exempel på kollegialt lärande, vilket enligt rektorn skapar goda förutsättningar för skolutveckling. Lärarna och elevhälsans personal berättar om hur de i tre blandade arbetsgrupper får arbeta med olika faktiska undervisningssituationer som de sen genomför i sin undervisning och därefter delar med sig av erfarenheter i undervisningens olika delar. Lärare säger att de själva styr innehållet i träffarna och att mötet blir en sorts kollegial handledning. Rektorn berättar att dessa träffar ger lärare ytterligare möjligheter till samarbete. Rektorn ger även exempel på kollegialt lärande genom utbildningsträffar som huvudmannen anordnar och samverkan med andra skolor i koncernen. Exempelvis berättar lärare hur de anammat strategier för bedömning inom arbetsplatsförlagt lärande (APL) genom samverkan med Praktiska Örebro.

Granskningen visar att rektorn är tydlig med vilka rutiner som finns på skolan. Lärare och rektorn berättar i intervjuer att rutiner och handlingsplaner är lättillgängliga på skolans digitala e-yta. Lärare berättar att planeringar för lektioner även läggs på skolans e-yta ifall de behöver sätta in vikarie. Samtliga lärare är mentorer och delar mentorskap för grupper. Vad som ingår i mentorskapet är också, enligt lärare, definierat av rektor, exempelvis gällande hantering av elevers frånvaro. Lärare säger också att de lätt kan få hjälp av biträdande rektor eller specialpedagog om de behöver hjälp med praktiska frågor som rör skolans rutiner. Lärare säger att det finns rutiner för skolans arbete med särskilt stöd och extra anpassningar. Samtlig intervjuad personal berättar att det finns rutiner för att introducera nyanställda oavsett om läraren är behörig eller inte, bland annat genom att de tilldelas en mentor och blir insatta i skolans rutiner. Enligt personal i elevhälsan har även försteläraren ett ansvar att stötta flera av de nyanställda lärarna. Enligt skolans uppgifter till Skolinspektionen inför granskningen har 11 av 22 lärare legitimation och i de gymnasiegemensamma ämnena har alla lärare, med ett undantag, legitimation och behörighet för undervisning i respektive ämne. Rektorn bekräftar att det finns en rutin för introduktion av obehöriga lärare vilken innebär att de tilldelas en mentor och att försteläraren har en stöttande roll. Rektorn säger att hen har uppföljningssamtal med nyanställda lärare. Rektorn uppger även att obehöriga lärare, liksom alla nyanställda lärare, deltar i interna utbildningar som huvudmannen arrangerar.

Skolans jämställdhetsarbete saknar struktur

Granskningen visar att det i undervisningen förekommer inslag som handlar om jämställdhet men att rektorn inte skapat en systematik i arbetet, vilket leder till att arbetet är av skiftande kvalitet och att alla elever inte omfattas av arbetet. Av intervjuer med elever framgår att frågor om jämställdhet kan hanteras under skolans återkommande temaveckor, på klassråden och i samtal om APL. Exempelvis säger elever att lärare reagerar när de uttrycker sig på ett könsstereotypt sätt och att lärare då kan flika in en diskussion i undervisningen om detta. Elever säger att undervisningen hanterar frågor om jämställdhet olika mycket beroende på program, samtidigt som det finns forum att ventilera ett icke jämställt bemötande på APL med deras lärare. Elever berättar att på vissa program, exempelvis barn- och fritidsprogrammet, förekommer samtal om jämställdhet nästan dagligen och på handels- och administrationsprogrammet lyfts frågor kopplat till lön utifrån kön. Av intervjuer med lärare och personal i elevhälsan framgår att skolan, bland annat inom ramen för kvalitetsarbete kopplat till värdegrunden, tar upp frågor kring jämställdhet i undervisningen på skolan och på APL. Lärare säger dock att de inte gjorts några analyser av kunskapsresultat utifrån kön, men en genomgång av resultaten (se nedan) visar att kvinnor når bättre resultat än män i de gymnasiegemensamma ämnena. Lärare och rektorn säger att skolan ska ta fram underlag för ett framtida jämställdhetsarbete. Samtidigt ger flera lärare exempel på hur skolan aktivt arbetar med frågor om jämställdhet. Exempelvis berättar lärare att hen initierat ett arbete om språkbruk och jargonger i svenska och andra lärare berättar hur de förbereder elever på APL och vilka föreställningar om kön som de kan möta där. Det finns enligt rektorn ingen systematik i arbetet med jämställdhet just nu, även om vissa skillnader har kommit fram i analys av kunskapsresultat. Denna analys är dock inte gjord primärt gjord utifrån kön. Rektorn säger att han vill inventera skolans arbete först, se vad som finns och bygga det framtida arbetet utifrån resultat och behov. Av intervjuer med elever och lärare framgår att dessa uppfattar att skolan och undervisningen främst bemöter eleverna utifrån individ och dennes behov, och att stödinsatser görs för att gynna så många som möjligt.

Skolan saknar ett gemensamt arbete med att följa upp och analysera skolans resultat

Granskningen visar att rektorn löpande följer upp undervisningens kvalitet men att en övergripande analys av skolans kunskaps- och värdegrundsresultat saknas och att beslutade åtgärder inte genomförs av alla lärare. Detta framgår av intervjuer med rektorn, lärare och personal i elevhälsan, och beskrivs närmare under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar såväl kunskapsresultat som hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen så att de planerade utvecklingsåtgärderna baseras på skolans faktiska behov.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn har identifierat ett antal utvecklingsområden saknar rektorn en samlad bild av de faktiska resultaten på skolan. I granskningen framkommer att rektorn gör vissa uppföljningar av undervisningen och resultaten, men att dessa inte sammanställts eller analyserats i relation till hur undervisningen bedrivs och vilka förutsättningar lärarna getts.

Enligt 4 kap. 4-5 §§ skollagen (2010:800) ansvarar rektorn för att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. För att kvaliteten i skolans undervisning ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp, utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.¹

Rektorn har instrument för att följa upp undervisningens kvalitet men har hittills inte tagit del av undervisningen i så stor utsträckning. Rektorn berättar att han genomfört inledande samtal med lärare om undervisningen. Rektorn och lärarna säger att elevavstämningarna, som sker på individnivå, ger en viss inblick i undervisningen samt att det finns kursutvärderingar och enkäter för att få in elevernas uppfattningar om utbildningen. Lärare uppger att enkäterna nyligen genomförts men att de inte har hunnit gå igenom resultaten så noggrant. Rektorn säger att han inte hunnit med några lektionsbesök än, men att skolan har få elever vilket gör att skolledningen är nära undervisningen. Rektorn berättar att elever gärna delar med sig av sina uppfattningar och att hen även haft möjlighet att vikariera lite och därmed fått insyn i undervisningen.

¹ Läroplan för gymnasieskolan (Lgy11), kap. 1 Skolans värdegrund och uppgifter, "Varje skolas utveckling".

Rektorn har ännu inte följt upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Lärare säger att värdegrundsfrågor fångas upp i de enkäter som skolan genomför och att de nyligen fått resultat på den senaste mätningen. Lärare berättar att frågor kopplade till värdegrunden, exempelvis jargonger på APL, dyker upp hela tiden och att de väver in områden i undervisningen. De berättar att viktiga värdegrundsfrågor behandlas i skolans årliga temavecka och att området även prioriteras från såväl rektor som huvudman. Rektorn berättar att han är ny som rektor och att han, genom lektionsbesök, vill ta reda på hur värdegrunden genomsyrar undervisningen. Rektorn ger exempel på arbete som sker genom värdegrundsvecka och klassråden men säger att arbetet inte är så aktivt och systematiskt som han vill att det ska vara. Rektorn säger att enkäter och besök i undervisningen kommer bilda grund för framtida arbete med skolans värdegrund.

Skolans resultat analyseras inte på skolnivå. Lärare och personal i elevhälsan säger i intervju att de inte deltagit i samtal om hela skolans resultat utan den uppföljning som de deltar i är den löpande elevavstämningen som genomförs vid fem tillfällen under läsåret. I den löpande elevavstämningen görs vissa analyser utifrån resultaten, men lärare säger att det främst är på individnivå och inte på skolnivå. Utifrån elevavstämmningar har rektorn gjort vissa analyser, exempelvis mellan resultat och närvaro. Rektorn säger dock att han inte gjort några övergripande analyser av elevernas resultat, exempelvis utifrån kön eller hur länge eleven bott i Sverige. Av det underlag som skolan redovisar till Skolinspektionen framgår dels att många elever inte når kunskapskraven och att det är skillnader mellan kvinnor och mäns resultat.² Av resultaten framgår att eleverna har bättre betyg i program- och inriktningkurser än i gymnasiegemensamma kurser.³

Det framgår av inskickad dokumentation att den tidigare rektorn genomfört vissa analyser av skolans resultat och beslutat om ett antal utvecklingsåtgärder. Gällande de

² Män når lägre resultat i form av högre andel som inte når målen i många gymnasiegemensamma ämnen. Andel F för männen är sammantaget 22 procent jämfört med att 13 procent för kvinnorna. Exempelvis underkänns (betyget F) 59 procent av männen och 30 procent av kvinnorna i kursen idrott och hälsa 1, och 57 procent av männen och 25 procent av kvinnorna når F i naturkunskap 1a1. En högre andel kvinnor når även de högre betygen; 32 procent av kvinnornas betyg är A-C jämfört med att 18 procent av männens betyg är A-C.

³ I kursen Handel – specialisering når exempelvis alla elever minst godkänt. I kursen Försäljning och kundservice når samtliga kvinnor godkänt medan 29 procent av männen inte når minst godkänt.

analyser som den tidigare rektorn gjort berättar nuvarande rektor att han inte tagit del av dem utan vill göra sina egna uppföljningar och analyser i samband med betygssättningen i vår. Av intervjuer framgår att det finns olika uppfattningar mellan lärarna om vilka förbättringsåtgärder skolan beslutat om och att alla åtgärder inte genomförts. Samtlig intervjuad personal säger dock att elevavstämningen är en åtgärd som genomförts detta läsår för att tidigt kunna uppmärksamma olika elevers behov.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att systematisera uppföljningen av skolans resultat och se till att analyser dels görs utifrån en samlad bild av skolans resultat och dels görs i relation till undervisningens genomförande och de förutsättningar som lärarna har. Av Skolverkets allmänna råd, Systematiskt kvalitetsarbete, framgår att personalen ”behöver en samlad bild av verksamhetens resultat, måluppfyllelse och kvalitetsarbete.”⁴ Eftersom det framgår att lärarna inte har en gemensam bild av de förbättringsåtgärder som ska genomföras rekommenderar Skolinspektionen att rektor utvecklar denna del i arbetet så att personalen i större utsträckning är delaktig i uppföljningen av resultaten för att på så sätt få en samlad bild av vilka resultat som uppnås i verksamheten.

Av Skolverkets allmänna råd framgår också att det är ”viktigt att analysera orsakerna till skillnader i måluppfyllelse mellan olika grupper och klasser eller mellan olika ämnen” i läroplanen.⁵ I analysen kan, enligt samma råd, resultaten bearbetas utifrån olika förutsättningar som undervisningens arbetssätt, materiella resurser, undervisningstid, personalens kompetens och elevgruppernas sammansättning. Skolinspektionen rekommenderar vidare att uppföljningen av resultat även fokuserar på undervisningens genomförande och de förutsättningar som har getts läraren, exempelvis i form av undervisningstid och elevgruppens sammansättning. Eftersom Skolinspektionen i denna granskning även identifierat utvecklingsbehov gällande undervisningens kvalitet finns skäl att även undersöka hur undervisningens struktur och lärares arbetsformer och arbetssätt påverkar kunskapsresultaten.

⁴ Skolverket (2012), *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Stockholm: Fritzes, sid 23.

⁵ Skolverket (2012) sid. 32

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen oftast är varierad och att lärarna ger eleverna stöd i sitt skolarbete. Vidare visar granskningen att undervisningen i huvudsak är anpassad till elevernas olika behov och erbjuder stimulans och utmaningar. Det framgår också att eleverna får vara delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Granskningen visar dock att all undervisningen inte har en tydlig struktur och att syftet med olika arbetsmoment inte alltid förklaras för eleverna.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Undervisningen är oftast varierad och lärare förklarar så att eleverna förstår

Granskningen visar att undervisningen i huvudsak är varierad men att det också förekommer undervisningen där det saknas en balans mellan olika typer av uppgifter och aktiviteter. En övervägande del av elevernas utbildning innehåller varierade arbetsmoment, såväl teoretiska som praktiska moment och de genomförs i olika miljöer. Eleverna säger i intervju att undervisningen ofta är varierad, mellan praktiska och teoretiska uppgifter. Dock säger de också att det ibland blir för mycket teoretiska uppgifter med samma struktur; frågor utifrån lärobok eller arbete i lärobok. Ibland, säger eleverna, hinner de inte klart med uppgiften innan nästa kommer, vilket leder till att de upplever stress. Eleverna berättar att variationen oftast är större i yrkesämnena än i gymnasiegemensamma ämnen. Lärare ger i intervju flera exempel på hur de varierar undervisningen; genomgång med stöd av tavla, powerpoint, filmvisning,

uppgifter av olika slag, göra podd, diskutera och redovisa. Lärare säger att de även varierar examinationsformerna. I observationer syns när eleverna får genomföra praktiska moment, arbeta enskilt med uppgifter, arbeta i par eller arbeta i grupp och redovisa för varandra vad de kommit fram till. På de observerade lektionerna finns också exempel på hur lärare sammanfattar vad eleverna kommer fram till, ställer frågor och för innehållet i undervisningen framåt genom att variera öppna och mer riktade frågor. Samtidigt finns det på andra lektioner exempel på att eleverna enskilt arbetar med en och samma uppgift under hela lektionen.

Eleverna berättar att lärare nästan alltid finns tillgängliga för att stödja och förklara när det behövs. Något som även syns i observationer av undervisningen, när lärare cirkulerar i klassrum och fångar upp elevernas frågor kopplat till den uppgift de arbetar med. Även om eleverna arbetar på annan plats än i klassrum och lärosalar, går lärare runt och ser till att de förstår och får hjälp genom att ställa frågor eller förklara på olika sätt, säger eleverna. Lärarna uppger att de har goda förutsättningar att stödja alla elever.

Undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende

Granskningen visar att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Granskningen visar också att lärare skapar ett öppet och tillåtande klimat. Eleverna säger att så gott som alla lärare uppmuntrar dem, att lärare ställer upp även på raster och på olika sätt visar att de vill att de ska lyckas. De berättar att lärare ofta berömmar dem och ger dem individuell återkoppling. Elever uppger att de upplever att det är okej att fråga och att lärare säger att det är bättre att de gör fel i skolan än på arbetsplats. Lärare i yrkesämnen säger att de påminner eleverna om att det är viktigt att fråga och att de tydligt förklarar för eleverna att det är ok att göra fel. Lärare säger att eleverna vet att de inte bedömer dem om de gör något fel. På de observerade lektionerna finns exempel på att lärare lyssnar på elevernas utsagor, ger elever beröm inför hela gruppen, ställer följdfrågor och går igenom och förklarar innehållet för en examinationsuppgift i hälsopedagogik. Det finns också exempel där läraren visar praktiskt hur en elev ska lösa en uppgift, förklarar muntligt och sen berömmar eleven när denne utför samma praktiska moment. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen säger att de genom en varierad undervisning kan motivera många elever och möta deras intressen. De berättar att de i svenska låter dem välja ämnen själva utifrån olika intressen. Lärare berättar också att de försöker lyfta fram det som fungerar, att ha ett salutogent synsätt eftersom flera elever har en sviktande självbild.

Undervisningen anpassas och innehåller såväl utmaningar som stöd

Granskningen visar också att undervisningen anpassas för att stimulera och utmana elever oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Elever ger exempel på metoder som lärare använder för att stimulera, stödja och utmana dem. Det kan handla om att lärare ger dem en mindre uppgift för att komma igång, att lärare bryter ned en uppgift i mindre delar, eller att uppgiften omformas till ett projekt. En annan anpassning är att lärare berättar vilken ordning som eleverna ska ta sig an en uppgifts olika delar, det kan till exempel handla om när lärare i engelska förklarar arbetsordningen för elever. Elever säger att lärare nästan alltid finns tillgänglig för stöd och utmaningar. Lärare säger att de har mer utmanande uppgifter till de elever som behöver det, att de låter eleverna arbeta med en svårare lärobok, eller att uppgifterna är konstruerade utan tak och att de kan stimulera eleven att utveckla sina svar i uppgiften. Lärare berättar vidare att de gör anpassningar i undervisningen, exempelvis gällande hur eleverna examineras, utifrån vad de känner till om eleverna.

Eleverna får påverka undervisningen

Granskningen visar att eleverna regelbundet får möjlighet att komma med synpunkter på undervisningen och påverka hur den utformas. Elever berättar att de får utvärdera de flesta kurser i slutet av läsåret och att de även får fylla i enkäter för utbildningen som helhet. Eleverna säger dock att de inte känner till om resultaten återkopplats till dem. De säger att lärare ofta har olika alternativ för hur de kan lösa uppgifter och att de kan få välja mellan dessa. Eleverna säger också att lärare frågar dem hur de vill ta sig an uppgiften eller hur de vill examineras. Eleverna uppger att de i de flesta ämnena får vara med och bestämma utformning på, och i viss mån innehåll i undervisningen. I observationer av undervisningen syns att lärare ställer öppna frågor om hur eleverna vill göra och att lärare sedan förändrar utformningen av undervisningen utifrån elevernas synpunkter, det kan till exempel handla om i vilken ordning man vill lösa olika uppgifter i ämnen inom barn- och fritidsprogrammet.

Granskningen visar att flertalet lärare på olika sätt bjuder in elever till diskussion om hur undervisningen kan utformas. Lärare säger i intervju att de frågar elever i början och under kursernas gång hur de vill att undervisningen ska planeras och utformas. De berättar att sådana synpunkter kan leda till samverkan mellan olika ämnen. Lärare exemplifierar med att elever klagade på en toalett och hur lärare sen arrangerade så att eleverna fick möjlighet att, inom ramen för bygg- och anläggningsprogrammet och vvs- och fastighetsprogrammet, renovera och fräscha upp toaletten. Lärare berättar vidare att eleverna önskade ett pingisbord, vilket de fick bygga själva. Lärare säger att utvärderingar och enkäter visar att eleverna vill ha mer praktiska inslag och fler

grupparbeten i sin utbildning och att de försöker förändra undervisningen utifrån detta. Rektorn säger att de på olika sätt arbetar med att få in elevernas synpunkter och få eleverna mer delaktiga. Rektorn säger att det varierar mellan lärarna hur stort inflytande som ges till eleverna.

Undervisningen innehåller tillfällen för eleverna att reflektera och utveckla olika strategier för lärande

Granskningen visar att undervisningen i flera fall ger eleverna möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Granskningen visar vidare att elever får möjlighet att utveckla olika strategier för sitt lärande. Elever berättar att de får pröva olika sätt att lära sig på i skolan och på sin APL. I yrkesämnena berättar eleverna att de får praktiska uppgifter att lösa och att de då får arbeta processororienterat genom att planera, genomföra, följa upp, utvärdera och reflektera. Eleverna berättar att ansvaret för arbetet i framför allt praktiska uppgifter blir större med åren och att de som går tredje året har relativt stora uppgifter under friare former. Lärare säger att de varierar undervisningen för att elever ska få prova olika arbetssätt och att elever utifrån det kan utveckla olika strategier för sitt lärande. De säger att de arbetar mycket med olika inlärningsmetoder; film, skriva, redovisa, diskutera med mera. I observation i barn och fritidsprogrammet syns att lärare diskuterar med elever vilka olika sätt det finns för att redovisa sina kunskaper och i en annan observation på industritekniskt program förklarar och diskuterar lärare med eleverna vilka metoder det finns för att ta reda på information som grund för kunskap i ett område.

Elever berättar att lärare i slutet av dagen ofta ställer frågan "vad har ni lärt er idag", vilket de ser som tillfälle att tänka över och repetera kunskaperna. Elever säger även att det finns lärare som inte ställer sådana frågor och att lektionen avslutas utan sammanfattning, repetition eller reflekterande frågor. I observation syns när lärare ställer fråga av reflekterande karaktär och att elever ger individuella svar utifrån vad de uppfattat och lärt sig gällande vad man som elev behöver tänka på när man ska redovisa inför grupp. Det finns även tillfällen i undervisningen som observerats, företrädesvis i gymnasiegemensamma ämnen, där sådana frågor inte ställs. I de fallen avslutas lektionerna utan repeterande och reflekterande aktivitet (se nedan i utvecklingsområdet).

Lärare uppger i intervju att de brukar använda reflekterande frågor i slutet av ett arbetsområde eller i slutet av dagen. Det sistnämnda gäller framför allt när eleverna har undervisats i yrkesämnena. Lärare i yrkesämnena säger att de inte alltid använder frågan "vad har du lärt dig idag" som finns på klassrummets tavlor i slutet av lektioner, utan i stället i slutet av dagen, då de samlar gruppen och även pratar om hur

fortsättningen av undervisningen ska te sig. Lärare i yrkesämnen berättar också att de ger eleverna tillfälle till reflektion i samband med utvärderingar av arbetsområden. Rektor säger att de skiljer sig mellan lärare i hur stor utsträckning reflekterande moment finns med i undervisningen. Det finns, enligt rektorn, de lärare som använder frågan dagligen, och de lärare som endast ställer frågorna vid avslutning av ett område. Rektor säger att det ingår i instruktionen till lärarna ("Läraryppdraget") att som en pedagogisk vinst föra in reflekterande frågor i undervisningen.

Syftet med undervisningen förklaras inte alltid för eleverna

Granskningen visar att det finns skillnader mellan olika lärares undervisning vad gäller struktur och tydlighet i att förklara undervisningens syfte för eleverna. Detta framgår av observationer och intervjuer med elever, lärare och rektor och beskrivs närmre under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor ser till att undervisningen är strukturerad och att syftet med lektionsinnehållet tydliggörs för eleverna.

Granskningen visar att, även om det på skolan finns en instruktion för lärarna om hur lektioner ska struktureras, är all undervisningen inte tydligt strukturerad och syftet med olika arbetsmoment förklaras inte alltid för eleverna.

Enligt 1 kap skollagen (2008:800) ska gymnasieskolan förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för eleverna att tillägna sig och utveckla kunskaper. Vidare ska varje elev få stimulans att växa med uppgifterna och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Av läroplanen framgår de examensmål som gäller för respektive nationellt program⁶. Det framgår även av läroplanen de gymnasiegemensamma ämnenas syfte och mål samt centralt innehåll och kunskapskrav för de olika kurserna inom ett visst ämne. Syftet och det centrala innehållet i kurs- och ämnesplaner ska vara utgångspunkten för undervisningen. Även om det inte finns någon reglering

⁶ Läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), kap. 3 Examensmål för nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen.

avseende strukturerad undervisning visar forskning att en viktig del i en väl organiserad och genomförd lektion är att läraren ser till att det finns en struktur i lektionen som innefattar introduktion, genomförande och en avslutande uppföljning.

Eleverna säger att lärare ofta är tydliga med vad de ska göra på lektionerna men inte alltid förklarar syftet med undervisningens innehåll för dem. En elev berättar att det är otydligt vad och varför de ska lära sig vissa saker i ämnet, samt att undervisningen i det fallet bestod av många uppgifter som de aldrig blev klara med. Elever säger vidare att alla lärare inte avslutar lektioner som lektionsstrukturen säger, ibland finns det inget planerat avslut utan eleverna får avsluta när de är klara. Lärare säger däremot i intervju att de är tydliga med lektionsstrukturen och följer den. Några lärare säger att syfte och mål förklaras när områden i kursen startas upp. Lärare säger att de använder de rubriker som finns på tavlan. Att eleverna inte känner till undervisningens syfte säger lärare bero på att det är svårt att förklara det för eleverna. Lärare säger också att de borde förklara syftet bättre och även möta det faktum att eleverna, i vissa kurser, läser olika program med olika examensmål. På några av de observerade lektionerna förklarar läraren syftet med lektionsinnehållet för eleverna men på de flesta observerade lektioner saknas detta. Rektorn säger att det skiljer sig mellan lärare gällande hur de skapar struktur i undervisningen genom syfte och mål. Rektorn säger att han behöver se över hur det fungerar och om det behöver göras förändringar i lärarnas uppdrag. Rektorn har påtalat vikten att förklara programmens olika examensmål för lärarna.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder ett arbete med att förbättra undervisningens planering och lektionernas struktur. Utvecklingsarbetet bör inriktas på att få samtliga lärare att tydliggöra för elever hur läroplansmålen relaterar till och omsätts i olika övningar och aktiviteter som lektioner består av. Arbetet kan exempelvis påbörjas med att rektor i samråd med lärare och specialpedagog utarbetar gemensamma rutiner för hur lektioner ska inledas och avslutas. Skolinspektionen rekommenderar vidare att rektorn, eller någon som rektorn utser, gör strukturerade lektionsobservationer i syfte att följa upp på vilka olika sätt lärarna tydliggör syfte och mål med undervisningen och förklarar lektionsinnehållet för eleverna. På så sätt blir det möjligt för rektorn att sprida goda exempel på undervisning som har en tydlig struktur.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i flera delar ett medvetet och samlat arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att det finns ett arbete på skolan för att skapa trygghet för eleverna. Granskningen visar dock att arbetet med elevernas studiero behöver förbättras och att alla lärare inte arbetar utifrån de gemensamma överenskommelser som finns på skolan.

Skolan har ett medvetet arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar att det bedrivs ett medvetet arbete med att skapa trygghet i skolan och på APL. Arbetet leder till att i stort sett samtliga eleverna uppger sig vara trygga i skolan. Intervjuerna visar sammantaget att skolans personal arbetar utifrån ett förhållningssätt som innebär att vara nära eleverna och etablera en god kontakt med dem för att förebygga och förhindra otrygga situationer. Så gott som alla elever som Skolinspektionen intervjuat uppger att de är trygga på skolan och på sin APL. De säger att det, så gott som alltid, finns en vuxen i närheten eller personal att vända sig till om nått händer. Eleverna säger att lärarna arbetar för att skapa goda relationer, förbereda dem för APL och regelbundet prata med dem om hur de mår och känner sig. Eleverna ger även exempel på trygghetsskapande insatser på program- och skolnivå. De berättar om temaveckor och besök från branschen som behandlat trygghets- och säkerhetsfrågor. Elever säger att det finns områden på skolan som är mindre trygga, exempelvis har de ett uppehållsrum där det ibland inte finns en vuxen i närheten. Lärare berättar att eleverna upplever sig trygga utifrån de samtal de har med elever. De säger att skolans senaste enkätundersökning också visar att eleverna känner sig trygga. I enkäten framkommer dock att elever är osäkra på om lärare verkligen ser allt som händer, något som lärare uppger att de ska undersöka närmre. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det övergripande trygghetsskapande arbetet består av att skapa goda relationer, kontinuerlig avstämning gällande APL, vuxennärvaro i skolan och insatser utifrån identifierade behov. Exempelvis berättar lärare att de ska se över hur de kan öka närvaron vid elevernas uppehållsrum, samtidigt som lärare uppger att förändringar med bättre belysning skett vid detta rum. Rektorn uppger att skolan genomfört trygghetsvandring med elevrådet för att identifiera otrygga situationer och det var då de upptäckte situationen kring uppehållsrummet. Rektorn säger att vissa åtgärder, i form av annan belysning och att elevhälsan har större närvaro kring rummet, är genomförda.

Skolans arbete med att skapa studiero utgår inte från ett gemensamt förhållningssätt

Skolinspektionens granskning visar att även om eleverna och lärarna uppger att de oftast har studiero sker arbetet med studieron inte utifrån ett gemensamt förhållningssätt. Det framgår också att alla lärare inte vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa och bibehålla studiero. Även om eleverna vid de observerade lektionerna kan arbeta utan att bli störda, bedömer Skolinspektionen att arbetet med att förbättra elevernas studiero behöver utvecklas. Detta beskrivs närmare under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att skolans arbete med att skapa och bibehålla studiero utgår från gemensamma förhållningssätt. I detta ingår att alla lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en god studiemiljö.

Granskningen visar att skolan inte bedriver ett gemensamt arbete för att säkerställa elevernas studiero. Intervjuer visar att elevernas studiero varierar beroende på vilken lärare som undervisar samt att det saknas ett samlat arbete för att skapa studiero. Det framgår vidare att lärarna hanterar bristande studiero med olika åtgärder och med olika gränser för vad de tillåter i klassrummet. Konsekvensen är att det finns elever som upplever sig störda i sitt skolarbete.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare framgår av läroplanen att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁷

Av intervjuer med elever framgår att de upplever att studieron varierar både beroende på vilken lärare som håller i undervisningen och vilken grupp elever det gäller. Bland annat säger elever att studieron bli sämre när elever från olika program blandas i vissa

⁷ Läroplan för gymnasieskolan (Lgy11) kap. 2.1 Kunskaper

gymnasiegemensamma ämnen. Ett annat störande moment som elever berättar om är att andra elever stör från utsidan av klassrummet, till exempel genom att banka på dörren eller vara högljudda i korridoren. Elever berättar att de tycker att lärare hanterar arbetsron olika, vissa lärare är enligt eleverna strängare med tydligare regler. Elever berättar vidare att det är olika hur lärare hanterar störande moment såsom pratande elever och mobiltelefoner. Exempelvis berättar elever att vissa lärare väntar med att säga till när prat uppstår och andra markerar tidigare. Elever framför uppfattningen att vissa lärare inte orkar säga till, och att studieron därför på vissa lektioner försämras under lektionens gång. De berättar också att lärare använder ordningsreglerna olika, exempelvis gällande hantering av mobiler, vissa lärare samlar in mobiler och andra låter eleverna ha kvar dem. I observationer syns endast ett fåtal tillfällen när eleverna blir störda av andra elever, lärare markerar då i de flesta fall, oftast genom att hyssja vilket hjälper för stunden. I observationer syns både när lärare samlar in telefoner i början av lektioner och när lärare inte samlar in telefoner. Det förekommer att elever använder mobiler till annat än skolarbete, och visar dem för andra elever, utan att lärare ingriper.

Lärare berättar i intervju att studieron varierar mellan elevgrupperna. Det finns grupper där det råder studiero och det finns grupper, exempelvis i gymnasiegemensamma ämnen där antalet elever per grupp är större, där alla elever inte har studiero enligt lärarna. Angående ordningsreglerna säger lärare att det är upp till var och en att besluta om hur de exempelvis hanterar mobiltelefoner. Vidare uppger lärare sig vara tveksamma gällande om de tolkar reglerna likadant och om de har samma gränssättning. En lärare beskriver det som att det är bestämt att de är "herrar i sina klassrum" och att eleverna får anpassa sig till det och att det därför kan vara olika för olika lärare. I Skolinspektionens enkät hösten 2017 svarar lärare i högre grad jämfört med riket att "att upprätthålla ordningen tar mycket tid av undervisningen".⁸ Rektorn bedömer utifrån enkäter som skolan nyss genomfört att studieron generellt är god men att de i vissa klasser behöver arbeta mer med detta. På skolan finns enligt rektorn en samsyn i att eleverna ska kunna arbeta ostört, och att detta är något som ofta diskuteras i personalgruppen. På frågan om skolledningen

⁸ Indexvärde i Skolinspektionens enkät för detta påstående är 5,0 av 10 möjliga och motsvarande siffra för övriga skolenheter som deltog i enkätomgången är 6,9.

gjort något för att stötta lärarna i att förtydliga gränser säger rektorn att det gjorts vissa saker men också att lärare gör olika och att de måste vara tydliga för eleverna varför de gör olika.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, tillsammans med lärare och övrig personal stärker och utvecklar det samlade arbetet för att skapa studiero. I Skolinspektionens tematiska granskning om skolors arbete med studiero betonas rektorns ansvar för arbetet med att komma överens om gemensamma förhållningssätt och strategier på skolan.⁹ Mot bakgrund av detta bör rektorn förslagsvis inleda sitt arbete med att utreda vilka förhållningssätt och strategier som finns hos olika lärare när det gäller att skapa och bibehålla studiero. Utifrån den bild som framträder behöver personal och elever utarbeta gemensamma överenskommelser, strategier och ändamålsenliga åtgärder för att tillsammans skapa en god skolkultur och studiemiljö. Därefter är det viktigt att rektorn följer upp och utvärderar de vidtagna åtgärderna. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka att om det trots försök till ett gott förebyggande arbete ändå uppstår brister i studiero behöver lärare agera tydligt och effektivt för att skapa studiero. Det finns stöd för disciplinära åtgärder för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero i 5 kap. 6 § skollagen.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen. Granskningen visar dock att rektorn inte analyserar eventuella skillnader i elevernas betyg och lärarnas bedömningar. Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till

⁹ Skolinspektionen (2016), *Skolors arbete för att säkerställa studiero*, Stockholm: Skolinspektionen

bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och i samband med besöket.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Av granskningen framgår vidare att rektorn ser till att lärarna i olika forum får stöd för att kvalitetssäkra sin betygssättning. I intervjuer med lärare ger de flera exempel på metoder och underlag som används för att få information om elevernas kunskapsutveckling. Exempelvis berättar lärare i yrkesämnena att de använder bedömningsstöd, information från handledare, veckorapporter, bilder från elevernas APL, samtal och möten med handlare, fältuppgifter, prov och uppgifter för att få in underlag för bedömning. Lärare säger att de börjat använda sociala medier och chatforum för att inhämta information av eleverna gällande APL. Lärare berättar även om kontinuerliga samtal med eleverna angående vad de lär sig på APL, som även används för att kunna göra justeringar i undervisningen på skolan och på APL. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen ger också exempel på olika metoder för att samla in underlag. Det kan handla om prov, uppgifter, uppsatser, redovisningar, samarbeten med andra ämne och så vidare. Lärare berättar att de har möjlighet att sambedöma, inte bara när det gäller nationella prov utan också i bedömningen av andra uppgifter som eleverna gör. Det framgår vidare att skolan använder sig av aidentifierade prov och att samtliga lärare har någon på skolan som de kan diskutera och jämföra bedömning och underlag med inför betygssättning. Lärare berättar att det finns formella och planerade möten för sambedömning, men att de också träffas när behov uppstår, exempelvis inför betygssättning eller när flera grupper arbetat med liknande uppgifter. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att lärare även använder huvudmannens interaktiva e-yta, där lärare kan kommunicera med lärare från andra skolor kring frågor om exempelvis bedömning. Skolan har även ett utbyte med andra skolor i koncernen då bedömning och betygssättning tas upp. Rektorn berättar i intervju att han anmält samtliga lärare till en utbildning i bedömning och betygssättning.

Rektorn följer inte upp lärarnas bedömning och betygssättning

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte systematisk sammanställer och analyserar eventuella skillnader i betyg i olika ämnen, årskurser och program. Det framgår vidare att rektorn inte följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och kursbetyg. Skolinspektionen bedömer därför att rektorns arbete med uppföljning och analys av lärares bedömningar och

betygssättning behöver förbättras. Detta beskrivs närmare under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg och omdömen, samt mellan betyg och resultat på nationella prov och för diskussioner med lärarna utifrån det som analyserna visar.

Granskningen visar att rektorns kännedom om avvikelser i betygssättningen är begränsad och att någon analys av betygssättningen inte skett. Det framgår av intervjuer att rektorn inte systematiskt följer upp om det förekommer skillnader i omdömen och betyg mellan olika ämnen, lärare och klasser liksom mellan provbetyg i nationella prov och slutbetyg. Denna bedömning görs även om några lärare uppger att det finns forum där enskilda lärare kan få viss återkoppling på sina bedömningar.

Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁰

I intervjuer med lärare framkommer att lärare och rektor genomför uppföljningar av elevernas kunskapsutveckling vid fem tillfällen under läsåret. Vid sådana avstämningar kan rektor lyfta frågor om lärares bedömningar berättar ett par lärare. Andra lärare säger att de inte fått någon återkoppling av rektorn på sina bedömningar. Dessa lärare säger också att de inte fört några diskussioner med rektorn om betyg eller bedömningar och att rektorn, som nyligen tillträtt, inte signalerat när han sett avvikelser i betygssättningen. En av de intervjuade lärargrupperna säger att det gjorts

¹⁰ Läroplan för gymnasieskolan (Lgy11) kap. 2.5 Bedömning och betyg

vissa analyser av resultat inom ramen för systematiskt kvalitetsarbete, bland annat gällande avvikelser mellan nationellt provbetyg och slutbetyg.¹¹ Lärare säger att avvikelsen i matematik beror på att eleverna klarade delkurserna i ämnet men inte det nationella provet. Lärare säger att eleverna har svårt att klara själva provsituationen och att en stor andel av deras elever har behov av anpassningar och stöd. Rektorn uppger dock att han inte pratat med lärarna om deras betygssättning. Det har dock, enligt rektorn, inletts diskussioner kring nationella prov och slutbetyg. Rektorn uppger att det beror på att lagen ändrats.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn påbörjar arbetet med att ta fram underlag som gör det möjligt att analysera eventuella avvikelser i lärares betygsättning för klasser, elevgrupper, kurser och ämnen. Rektorn bör också särskilt följa upp och analysera skillnader i resultat på nationella prov och de betyg som sätts och därefter tillsammans med lärarna söka förklaringar till dessa. En del i detta är att rektorn ser till att resultat på nationella prov särskilt beaktas vid betygsättningen. Ett sådant arbete är angeläget eftersom nationell statistik visar en påtaglig avvikelse mellan elevernas resultat på de nationella proven och deras slutbetyg i ett par ämnen.

För att ge stöd till skolorna har Skolverket tagit fram allmänna råd om betyg och betygsättning. Dessa allmänna råd innehåller rekommendationer om hur lärare, rektorer och huvudmän kan arbeta för att betygen ska bli så rättvisande och likvärdiga som möjligt. Av de allmänna råden framgår bland annat att arbetet med uppföljning av betygen och betygsättningen är en del av det systematiska kvalitetsarbete som rektorn leder. Om rektorn identifierar avvikelser inom och mellan ämnen och elevgrupper är det viktigt att rektorn undersöker om dessa är motiverade eller inte.¹²

¹¹ Enligt Skolverkets databas SIRIS får 79,5 procent av eleverna våren 2018 ett, eller flera, betygssteg högre slutbetyg i Matematik 1a än deras provbetyg. Av samma källa framgår att avvikelsen varierar mellan könen, 86 procent i gruppen kvinnor mot 77 procent i gruppen män.

¹² Skolverket (2018), *Betyg och betygsättning*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Stockholm, sid 43

På Skolinspektionens vägnar

X Inger Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Inger Börjesson

X Andreas Leo

Föredragande
Signerat av: Andreas Leo

I handläggningen av ärendet har även Anna Sundman Marknäs och Andrés Brink Pinto medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tio lektionsobservationer
- Tre gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett medvetet och samlat arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 9 och den 11 april 2019. Besöket genomfördes av utredare Andreas Leo och Anna Sundman Marknäs.

Skolinspektionen genomför under läsåret 2018/2019 tillsyn och kvalitetsgranskning av Praktiska Sverige AB. Praktiska Karlstad drivs av den enskilda huvudmannen Praktiska Sverige AB.

Praktiska Gymnasiet Karlstad bedriver utbildning i följande nationella program: barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, handel- och administrationsprogrammet, fordons- och transportprogrammet, industritekniska programmet, VVS- och fastighetsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet. Skolan erbjuder också två introduktionsprogram: IMY (Yrkesintroduktion) och IMR (Programinriktat val). På skolenheten finns enligt rektorns uppgift totalt 162 elever inskrivna på nationella program, av dessa är 70 kvinnor. På IMR och IMY finns totalt 61 elever varav 23 är kvinnor.

Lärarna är organiserade i arbetslag och skolan leds av en skolledning bestående av nyligen tillträdd rektor och biträdande rektor som arbetat i flera år på skolan. Av Skolverkets statistik för år 2018 framgår att 74 procent av lärarna har pedagogisk högskoleexamen.